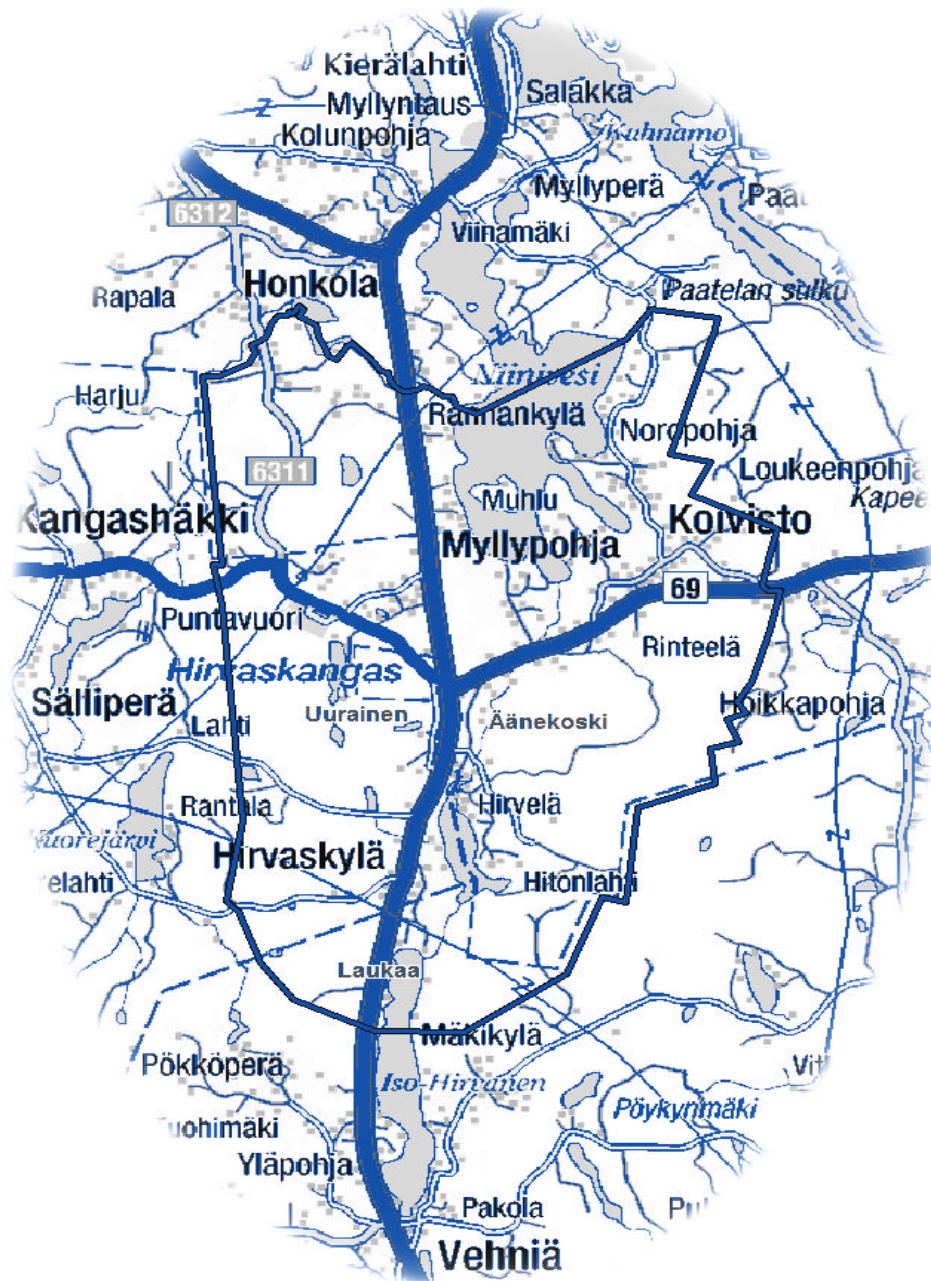


HIRVASKANKAAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

4.4.2006



4.4.2006

Hirvaskankaan kehittämissuunnitelma

1	JOHDANTO.....	2
2	ASUMISEN JA ELINKEINOELÄMÄN TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ	3
3	HIRVASKANGAS OSANA YMPÄRISTÖÄÄN.....	6
3.1	Hirvaskankaan alue	6
3.2	Väestö ja työpaikat.....	6
3.3	Ostovoima.....	7
3.4	Kaavatilanne	8
3.5	Nelostien kehittäminen	8
3.6	Nelikenttä -analyysi	9
4	KEHITTÄMISTAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY	11
4.1	Toiminnallisten mallien muodostaminen.....	11
4.2	Asumisen ja yritystoiminnan mallit.....	12
5	HIRVASKANKAAN VISIO	14
5.1	Asuminen.....	14
5.2	Yritystoiminta	16
6	HIRVASKANGAS OSANA VYÖHYKKEISTYVÄÄ ALUERAKENNETTA	19
6.1	Suomen monikeskuksinen ja verkottuva aluerakenne	19
6.2	Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävä	21
6.3	Hirvaskankaan rooli Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävässä.....	22
7	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	24
7.1	Yksityiset hankkeet.....	24
7.2	Yhteistyöryhmien perustaminen.....	24
7.3	Alueen markkinointiin liittyvät toimenpiteet.....	24
7.4	Energia-teeman kytkeminen alueeseen	26
7.5	Toimintojen kehittämishankkeet.....	26
	LIITE 1: TOIMINNALLISTEN MALLIEN KUVAUS	28

Kansikuva ja raportissa käytetyt kartat:

Pohjakartta ©Gemimap Oy, Lupa numero L6641/06

4.4.2006

1 JOHDANTO

Hirvaskankaan alue on valtakunnallisesti tunnettu liikenteen palvelukeskittymä, joka hyvän sijaintinsa vuoksi on herättänyt kiinnostusta sekä elinkeinotoiminnan että asumisen sijoittumisalueena. Kasvava kiinnostus aluetta kohtaan on luonut tarpeen kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman laatimiseksi - on tärkeää, että alueen kehittämisessä edetään suunnitellusti, moniarvoisesti, tavoitteellisesti ja vaiheittain.

Työ on luonteeltaan lähtöselvitys, joka toimii pohjana kehittämisprosessille. Tarkoituksena on, että Hirvaskankaasta muodostuu uusi ja merkittävä asumisen, palvelujen ja työpaikkojen keskittymä seuraavien 10 - 15 vuoden aikana. Nyt on luotu eri toimijoiden yhteinen näkemys alueen kehittämisen suunnasta painottuen yritystoiminnan ja asumisen pääperiaatteisiin sekä kuntien välisen yhteistyön virittämiseen. Kehittämistavoitteet tulevat muovautumaan ja tarkentumaan prosessin jatkuessa.

Työn tilaajana oli Ääneseudun Kehitys Oy. Rahoituksesta vastasivat Uuraisten kunta ja Äänekosken kaupunki sekä Keski-Suomen liitto ja Defris-hanke. Työn ohjaamista varten perustettiin työryhmä, joka kokoontui kuusi kertaa. Suunnittelukokousten lisäksi työn kuluessa pidettiin kaksi sidosryhmille tarkoitettua seminaaria (syyskuussa 2005 ja helmikuussa 2006) ja työ esiteltiin Äänekosken ja Uuraisten päättäjille "valtuustoesittelyssä" maaliskuussa 2006. Syyskuun seminaarissa kuultiin eri sidosryhmien näkemyksiä Hirvaskankaan kehittämisestä ja helmikuun seminaarissa sidosryhmät pääsivät ottamaan kantaa alueen asumisen ja yritystoiminnan luonnetta hahmottaneisiin kehittämismalleihin.

Työn ohjausryhmässä olivat mukana Jouko Varis (puheenjohtaja) ja Sakari Aho-Pynttari Ääneseudun Kehitys Oy:stä, Hannu Javanainen ja Olli Kinnunen Äänekosken kaupungista, Sirpa Rautio ja Pekka Minkkinen Uuraisten kunnasta sekä Veli-Pekka Päivänen, Marika Luoma (9.1.2006 asti) ja Satu Heikkinen (9.1.2006 alkaen) Keski-Suomen liitosta. Marika Luoma ja Satu Heikkinen olivat mukana työryhmässä Defris-hankkeen edustajina. Keski-Suomen liitto toteuttaa EU:n Itämeren Interreg IIIB -ohjelmaan kuuluvaa hanketta "Development of First Division Regions" (Defris). Keski-Suomen Defris-hankeosuus on Euroopan aluekehitysrahaston lisäksi ympäristöministeriön, Keski-Suomen kehittämisrahaston ja Keski-Suomen liiton rahoittama."

Suunnittelutyöstä vastasi Suunnittelukeskus Oy. Konsultin työryhmään kuuluivat Markku Kuokkanen, Kimmo Koski, Pauli Santala ja Kaisa Kallinen.

4.4.2006

2 ASUMISEN JA ELINKEINOELÄMÄN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄ

Hirvaskankaan tulevaisuus on kytköksissä laajempiin kansallisiin ja kansainvälisiin kehitysnäkymiin. Tähän lukuun on koottu keskeiset suunnittelussa huomiioon otettavat tulevaisuuden kehityslinjat.

Väkiluku

Suomen väkiluvun ennustetaan vuonna 2040 olevan vajaa 5,4 miljoonaa asukasta¹. Väestön kokonaismäärä saavuttaa huippunsa vuonna 2028, jonka jälkeen väestömäärä alkaa vähentyä. Väkiluvun kokonaismuutos vuosina 2003-2040 on Tilastokeskuksen trendiennusteen mukaan koko maassa +2,8 %.

Maahanmuuton mahdolliset tulevaisuuden suuret muutokset eivät näy Tilastokeskuksen trendiennusteessa. Mikäli maahanmuutto lisääntyy trendiennustetta enemmän, kohdistunee se suurelta osin Etelä-Suomen alueelle.

Väestön ikärakenne

Väestön nopea ikääntyminen lähitulevaisuudessa on yleiseurooppalainen ilmiö, joka johtuu sodan jälkeen syntyneistä suurista ikäluokista. Vanhusten määrään ja väestöosuuteen vaikuttaa ikärakenteen ohella myös odotettavissa olevan eliniän piteneminen.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuosina 2003 - 2040 alle 15-vuotiaiden ja 15 - 64 -vuotiaiden määrä vähenee ja yli 64 -vuotiaiden määrä kasvaa. Vuonna 2003 yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä oli koko maassa 15,2 % ja vuonna 2040 osuuden ennustetaan olevan 26,6 %.²

Muuttoliike

Väestön ikääntyminen merkitsee luonnollisen väestönkasvun pysähtymistä ja kääntymistä negatiiviseksi useimmilla alueilla. Tällöin muuttoliikkeen merkitys alueiden väestökehitykselle on entistä suurempi ja se on tulevaisuudessa ainoa mahdollisuus lisätä väestön määrää.

Suomen sisäinen muuttoliike suuntautuu Etelä-Suomeen. Muuttoliike suuntautuu erityisesti Uudellemaalle ja Varsinais-Suomeen. Väestömäärään suhteutettuna nettomuutto on Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan suurinta Itä-Uudellamaalla, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä.³

Maahanmuutto Suomeen on kasvanut viime vuosina ja Suomeen muuttaneet ulkomaalaiset ovat asettuneet pääosin suurille kaupunkiseuduille. Suomessa mielenkiinto kohdistuu etenkin Baltian maihin ja toisaalta Luoteis-Venäjälle, josta maahanmuutto on tällä hetkellä määrällisesti suurinta. Ennusteiden mukaan maahanmuutto Suomeen tulee jossain määrin kasvamaan.⁴ Maahanmuuttoon vaikuttavat monet kansainväliset tekijät, joten sen määrän ennustaminen on vaikeaa.

¹ Tilastokeskus. Väestöennuste alueittain, trendilaskelma, lokakuu 2004.

² Tilastokeskus. Väestöennuste alueittain, trendilaskelma, lokakuu 2004.

³ Tilastokeskus. Väestöennuste maakunnittain, omavaraislaskelma ja trendilaskelma, lokakuu 2004.

⁴ Sisäasiainministeriö (2003). Suomen aluekehittämisstrategia 2013.

4.4.2006

Asuminen

Asumisen tulevaisuudennäkymissä voidaan nähdä mm. seuraavia kehityslinjoja⁵:

- Kasvukeskusten asuntomarkkinatilanne jatkuu vaikeana. Hinnat nousevat edelleen ja tonteista on pulaa. Myös kasvukeskusten lähikunnissa paineet hintojen nousuun kovenevat.
- Asumisen laadun odotetaan tulevaisuudessa paranevan. Asumistoiveiden muutokseen vaikuttavat etenkin ikärakenteen kehitys, kulttuuriset vaikutukset ja uusien sukupolvien arvomaailma.
- Ikääntyvä väestö hakeutuu keskuksiin lähelle hyviä palveluja.
- Ruokakuntien määrä kasvaa ja koko pienenee ikääntymisen ja yksinasumisen lisääntyessä.
- Asumisväljyyden kasvu jatkuu, mutta kasvuvauhti hidastuu.
- Yhdyskuntien eheyttämisen tavoite korostuu, jolloin mm. tiiviisti rakennetut pienten kerros-, rivi- ja paritalojen alueet lisääntyvät.

Kaupunkien kehitys

Kaupungistumisen ennakoidaan jatkuvan Suomessa ja erityisesti suuret kaupunkiseudut kasvavat nopeasti. Nopea kasvu asettaa haasteita asunto- ja palvelutuotannolle, sosiaalisen eheyden säilyttämiselle ja yhdyskuntarakenteen kestäväälle kehitykselle. Työssäkäyntitietäisyydet kasvavat lähes kaikilla kaupunkiseuduilla. Väestön alueellinen keskittyminen ja väljä omakoti-ihanne voivat myötävaikuttaa yhdyskuntarakenteen hajoamisen jatkumiseen kaupunkiseutujen sisällä.⁶

Maaseudun kehitys

Maaseudun vetovoimatekijöitä ovat luonnonläheinen ympäristö, maaseutumainen elämäntapa ja sen muovaama kulttuurimaisema. Suurin maallemuuttajaryhmä ovat nuoret lapsiperheet ja keski-ikäiset kahden hengen kotitaloudet. Kaupunkien läheiselle maaseudulle muuttavat arvostavat lyhyehköjä työmatkoja ja palveluiden saatavuutta. Ydinmaaseudulle vetää asukkaita paluu juurille, aiemmalle koti- ja kesämökkiseudulle. Ydinmaaseutu ei kuitenkaan houkuttele muuttajia samassa määrin kuin kaupunkien läheinen maaseutu.⁷

Elinkeinoelämä⁸

Suomen elinkeinoelämän ja myös laajemmin yhteiskunnallisen kehityksen kannalta merkittävimmät kansalliset ja kansainväliset kehityslinjat ovat: teknologian kehityksen kiihtyminen ja osaamisen merkityksen korostuminen. Tulevaisuudessa teknologiainnovaatiot muuttavat yhteiskuntaa yhä nopeammassa tahdissa. On arvioitu, että tulevien 10 vuoden aikana tekniikka kehittyy enemmän kuin koko ihmiskunnan tähänastisessa historiassa yhteensä. Tämän seurauksena valtaosa työskentelyn tavoista, menetelmistä ja käytännöistä muuttuu. Muutos koskee kaikkia toimialoja ja työtehtäviä.

Innovaatiotoiminnassa luovuus on avainasemassa. Luova työ puolestaan vaatii henkilökohtaista poikkitieteellistä vuorovaikutusta, jota ei pystytä korvaamaan kehittyneimmälläkään tiedonsiirtotekniikalla. Luovat toiminnot keskittyvät näin ollen alueille, joilla kohtaaminen on helpointa eli alueille, joilla on paras sisäinen

⁵ YTV (2001). Asumisen, työn ja liikkumisen tulevaisuus.

⁶ Sisäasiainministeriö (2003). Suomen aluekehittämisstrategia 2013.

⁷ Sisäasiainministeriö (2003). Suomen aluekehittämisstrategia 2013.

⁸ Mm. Hernesniemi ym. (2001), Tekes, Niemi Olli (2004).

4.4.2006

ja ulkoinen tavoitettavuus. Innovaatiotoiminnan näkökulmasta suurkaupunkiseudut ovat avainasemassa.

Osaamisen merkitys yritysten, kaupunkien ja alueiden menestystekijänä korostuu tulevaisuudessa. Tietoyhteiskunnassa ja globaalissa taloudessa kilpailukyvyn ytimessä on kyky luoda, hankkia ja soveltaa tehokkaasti uutta tietoa. Myönteinen kehitys edellyttää yhä enemmän osaamista ja kilpailukykyä edistäviä voimavaroja. Nämä resurssit ovat alueellisesti keskittyneitä, mutta yhteistyön ja verkostoitumisen kautta avautuu mahdollisuuksia myös tasapainoiselle alueelliselle kehitykselle.

Työmatkat ja pendelöinti

Työmatkojen määrän ja pituuden uskotaan tulevaisuudessa kasvavan. Asuinpaikan ja työpaikan välisten, alle 150 kilometrin yhdensuuntaisten työmatkojen keskimääräinen pituus (linnuntie-etäisyys) kasvoi Suomessa vuosien 1985-1998 aikana keskimäärin 200 metriä vuodessa ja oli vuonna 1998 noin 10 kilometriä. Etenkin suuria kaupunkeja ympäröivillä alueilla pitkien työmatkojen osuus on korkea.⁹

Työmatkojen pitenemisen taustalla on useita tekijöitä. Liikenneinfrastruktuurin kehittyminen (uudet moottoritiet ja nopeat raideliikenteen yhteydet) on mahdollistanut työmatkojen pitenemisen. Samalla kehittyvä tietoliikenneinfrastruktuuri on vastaavasti antanut mahdollisuuden korvata ainakin osan matkoista esim. etätyönä. Toistaiseksi näyttää kuitenkin siltä, että etätyön vaikutukset työmatkojen määrään tulevaisuudessa tulevat olemaan vähäisiä. Toisaalta erityisesti suurissa kasvukeskuksissa asuntojen tarjonnan riittämättömyys ja asumisen kalleus pakottavat osan väestöstä asumaan muualla.¹⁰

⁹ Helminen, Ristimäki, Oinonen (2003). Etätyö ja työmatkat Suomessa.

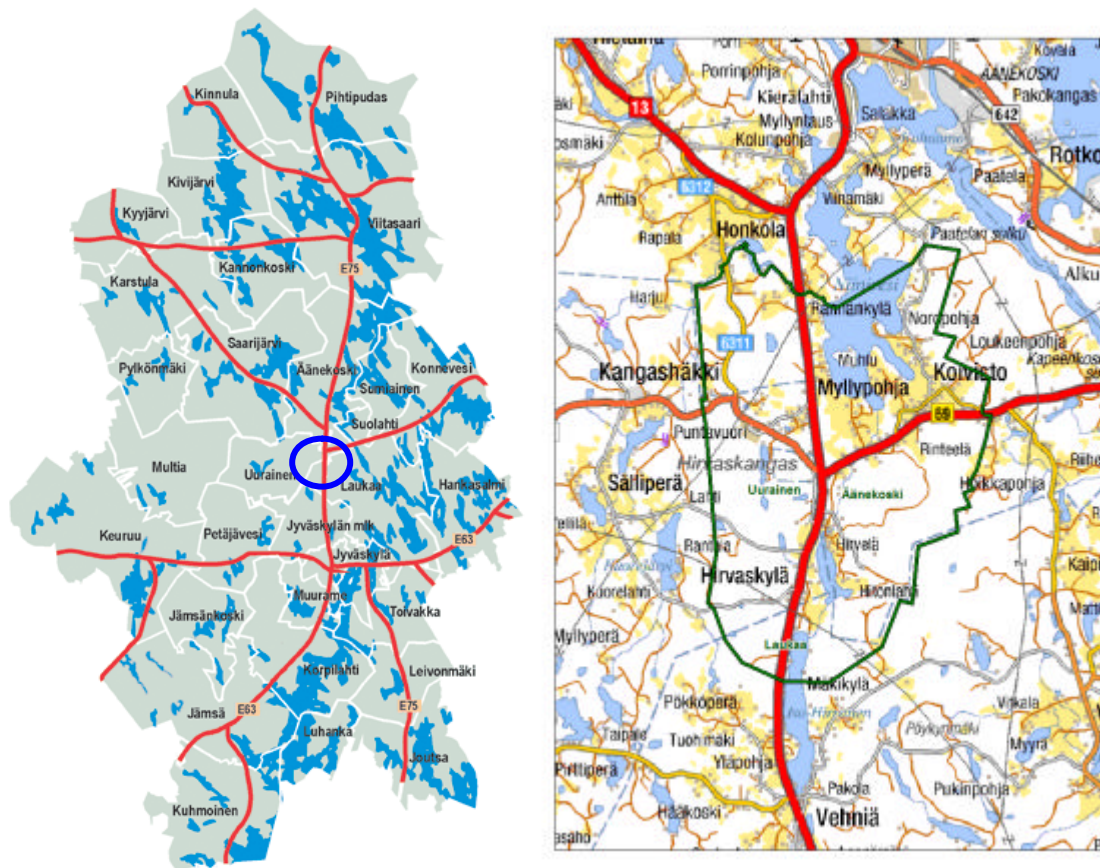
¹⁰ Helminen, Ristimäki, Oinonen (2003). Etätyö ja työmatkat Suomessa.

4.4.2006

3 HIRVASKANGAS OSANA YMPÄRISTÖÖN

3.1 Hirvaskankaan alue

Hirvaskankaan alue sijoittuu valtatie 4 ja kantatie 69 risteystä ympäröivälle alueelle (kuva 1). Nelostien itäpuolella oleva alue kuuluu Äänekosken kaupunkiin ja länsipuolella oleva alue Uuraisten kuntaan.



Kuva 1. Hirvaskangas osana Keski-Suomea ja alueen rajautuminen.

3.2 Väestö ja työpaikat

Hirvaskankaan alueelle sijoittui vuonna 2005 yhteensä 711 asukasta ja 141 työpaikkaa. Alueen väestötavoite vuoteen 2020 mennessä on noin 2100 ja tavoitteellinen työpaikkamäärä noin 750.

Äänekosken väestömäärä vuonna 2005 oli 20 336, kun tarkastellaan 1.1.2007 voimaan astuvan Äänekosken, Suolahden ja Sumiaisten kuntaliitoksen jälkeistä aluekokonaisuutta eli uutta Äänekoskea (taulukko 1). Uuraisten kunnan väestömäärä vuonna 2005 oli 3 124.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan uuden Äänekosken väestömäärä on hieman laskeva eli vuonna 2020 sen oletetaan olevan 20 200 asukasta. Vähenevä kehitys kohdistuu nykyiseen Sumiaisten kuntaan ja Suolahden kaupunkiin. Uuraisten kunnan väestöennuste on hieman nouseva eli vuonna 2020

4.4.2006

kunnassa ennustetaan asuvan 3 300 asukasta. Uuraisten kunnan oma väestötavoite vuoteen 2020 on 3 800 asukasta.

Taulukko 1. Väestömäärä vuonna 2005 (Tilastokeskus).

	2005	2020	Muutos (%)
Uurainen	3 124	3 300	5
Äänekoski 1.1.2007	20 336	20 200	-1
- Sumiainen	1 305	1 100	-12
- Suolahti	5 360	5 100	-6
- Äänekoski	13 671	14 000	3
Koko maakunta	268 026	275 200	3
Koko maa	5 255 047	5 411 600	3

Uudella Äänekoskella oli noin 8 400 työpaikkaa vuonna 2003 (taulukko 2). Valtaosa työpaikoista sijoittui teollisuuden (39 %) ja yhteiskunnallisten palveluiden (31 %) aloille. Kolmanneksi eniten työpaikkoja oli kaupan sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan alalla (10 %). Uuraisten kunnan työpaikkamäärä oli noin 800. Eniten työpaikkoja oli yhteiskunnallisissa palveluissa (30 %), maa- ja metsätaloudessa (19 %) sekä teollisuudessa (14 %).

Taulukko 2. Työpaikkamäärä vuonna 2003 (Tilastokeskus).

	Uurainen	Äänekoski 1.1.2007	Sumiainen	Suolahti	Äänekoski	Keski-Suomi	Koko maa
Yhteensä	799	8 387	247	2 867	5 273	105 049	2 263 141
Maa- ja metsätalous	148	243	64	5	174	5 540	94 937
Kaivostoiminta ja louhint	0	6	1	3	2	286	4 891
Teollisuus	108	3 229	10	1 510	1 709	21 759	416 191
Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	0	76	0	18	58	732	16 576
Rakentaminen	57	471	9	87	375	6 298	133 387
Kauppa, majoitus- ja rav.toiminta	51	808	22	202	584	13 711	346 659
Kuljetus, varastointi ja tietoliik.	77	291	5	48	238	5 916	169 332
Rahoitus-, kiinteistö-, ym. palv.	79	497	12	108	377	11 681	306 500
Yhteiskunnall. palvelut	239	2 596	104	852	1 640	36 441	732 775
Toimiala tuntematon	40	170	20	34	116	2 685	41 893

3.3 Ostovoima

Vuonna 2003 päivittäistavarakaupan ostovoima oli Äänekosken seudulla 58 miljoonaa euroa, Jyväskylän seudulla 337 miljoonaa euroa ja koko maakunnassa 637 miljoonaa euroa (taulukko 3). Vuosina 2003 - 2020 päivittäistavarakaupan ostovoiman arvioidaan kasvavan Äänekosken seudulla 20 milj. € (25 %), Jyväskylän seudulla 186 milj. € (36 %), ja Keski-Suomessa 267 milj. € (30 %).

Tilaa vaativan erikoiskaupan ostovoima oli vuonna 2003 Äänekosken seudulla 16 miljoonaa euroa, Jyväskylän seudulla 97 miljoonaa euroa ja Keski-Suomen maakunnassa 180 miljoonaa euroa. Vuosien 2003 ja 2020 välisenä aikana ostovoiman arvioidaan kasvavan Äänekosken seudulla 19 milj. € (55 %), Jyväskylän seudulla 152 milj. € (61 %) ja koko maakunnassa 243 milj. € (58 %).

4.4.2006

Taulukko 3. Ostovoima vuonna 2003 ja arvio vuodelle 2020 (Tuomas Santasalo Ky ja Keski-Suomen liitto 2005: Keski-Suomen kaupallinen palveluverkko 2005, osa 1).

	Päivittäistavarakauppa			
	2003	2020	Muutos 2003-2020	
	milj. €	milj. €	milj. €	%
Jyväskylän seutu	337	523	186	36
Äänekosken seutu	58	78	20	25
Keski-Suomi	637	904	267	30

	Tilaa vaativa erikoiskauppa			
	2003	2020	Muutos 2003-2020	
	milj. €	milj. €	milj. €	%
Jyväskylän seutu	97	249	152	61
Äänekosken seutu	16	35	19	55
Keski-Suomi	180	423	243	58

3.4 Kaavatilanne

Keski-Suomen maakuntasuunnitelma on hyväksytty marraskuussa 2005. Maakuntakaava on valmisteluvaiheessa, kaavaehdotus valmistuu vuonna 2006. Hirvaskankaan alueeseen liittyen on valmisteilla (ehdotusvaiheessa) kolme yleiskaavaa: Hirvaskankaan osayleiskaava (Uurainen), Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava (Äänekoski) ja Vehniän osayleiskaavan tarkistus (Laukaa). Hirvaskankaan asemakaava Äänekosken alueella on hyväksymisvaiheessa (odottaa lainvoimaisuutta). Uuraisten alueella Hirvaskankaan asemakaavatyö on käynnistysvaiheessa.

3.5 Nelostien kehittäminen

Valtatietä 4 kehitetään osana Suomen runkotieverkkoa. Runkotiet edustavat valtakunnallisesti merkittävien teiden korkealaatuisinta osaa, jolla pyritään kiinnittämään huomiota erityisesti pitkämatkaisen liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Muita runkoteille määriteltyjä ominaisuuksia ovat mm. hyvä ja yhtenäinen tienvarren palveluvarustus, laadukas viitoitus sekä viimeistelty tieympäristön ilme. Runkotiellä liittymien määrä vähenee, mikä kasvattaa tarvetta rinnakkaisteiden kehittämiseen.

Nelostie välillä Jyväskylä-Äänekoski on tavoitetilassaan jatkuva ohituskaistatie (2+1 kaistaa), jossa on mahdollisimman vähän tasoliittymiä. Tällä hetkellä Äänekoskella on käynnissä lähes runkotiestandardin mukainen parannustyö. Hanke välillä Hirvaskangas-Äänekoski sisältää nykyisen nelostien parantamisen ohituskaistalliseksi tieksi liittymä- ja yksityistiejärjestelyineen. Työt valmistuvat syksyllä 2006.

Tiejaksolle rakennetaan kolme keskikaiteellista ohituskaistaa: yksi pohjoisen suuntaan (Hirvaskangas-Mustikkamäki) ja kaksi etelän suuntaan (Kuorejoki-Mustikkamäki ja Kotakennäänsalmi-Myllyntaus). Tiejaksolta poistetaan lähes kaikki yksittäiset liittymät maatalousliittymiä lukuun ottamatta. Kuorejoelle ja Myllyntaukselle valtatie molemmille puolille rakennetaan suuntaisliittymät, jois-

4.4.2006

ta on mahdollista kääntyä vain oikealle. Suuntaisliittymät yhdistetään valtatie alittavalla väylällä. Valtatien itäpuolelle rakennetaan rinnakkaisväyläksi kevyen liikenteen väylä, jossa sallitaan ajo kiinteistöille. Väylä alkaa Hirvaskankaan palvelualueelta Rannankyläntien päästä ja jatkuu Kuorejoen eteläpuolisen suuntaisliittymän kautta Huutomäen pohjoispuolelle. Kaikki valtatie itäpuoliset maankäytön liittymät osoitetaan rakennettavalta rinnakkaisväylältä.

Linja-autopysäkit ja kevyen liikenteen alikulkukäytävät rakennetaan Aholantien kohdalle, Mustikkamäkeen, Kuorejoen eteläpuolelle, Kala-Mattiin, Huutomäkeen, Riihimäkeen (Niinivedentie) ja Myllyntaukselle. Kuorejoen eteläpuolella kevyt liikenne käyttää autoliikenteen risteyssiltaa. Tärntämäentien liittymään rakennetaan pelkästään kevyen liikenteen alikulkukäytävä. Meluhaittaa torjutaan rakentamalla meluaitoja ja -valleja mm. Huutomäkeen, Myllyntaukseen ja Kierälahteen.

Parannettavalla Hirvaskangas-Äänekoski -välillä kulkee nykyisin yli 9 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaiden ajoneuvojen osuus kokonaisliikennemäärästä on noin 11 %. Liikennemäärä on samaa suuruusluokkaa kuin esimerkiksi Helsingin ja Turun välisellä valtatiellä (www.tiehallinto.fi). Hirvaskankaan alue on koko maan tasolla katsottuna merkittävä ohikulkevan liikenteen palvelupaikka.

3.6 Nelikenttä-analyysi

Hirvaskankaan vahvuuksia ovat alueen ja sen palvelujen valtakunnallinen tunnettuus, hyvä tonttitarjonta ja maan rakennettavuus sekä alueen turvallisuus ja rauhallisuus asuinpaikkana (taulukko 4). Elinkeinotoiminnan kehittämisen kannalta merkittävää on myös Hirvaskankaan logistisen aseman parantuminen nelostien parantamishankkeiden myötä sekä mahdollisuus erilaisten toimintojen monipuoliseen ja vaihteellaiseen kehittämiseen.

Taulukko 4. Hirvaskankaan nelikenttäanalyysi.

Vahvuudet	Heikkoudet
Alueen ja sen nykyisten palveluyritysten tunnettuus	Tiejärjestelyjen tarve ja hankkeiden hidas toteutuminen
Nelostien parantamishankkeet	Alueen oman ostovoiman vähäisyys
Tonttitarjonta ja tonttien hinnat	Lapsiperheiden muuttovilkkaus
Monipuolisen ja vaihteellaisen kehittämisen mahdollisuus	Julkisen liikenteen yhteydet
Hyvä rakennettavuus, osin kattava vesi- ja viemäriverkosto	Valtatien melu asuinalueille
Alueen turvallisuus ja rauhallisuus asuinpaikkana	
Mahdollisuudet	Uhat
Sijainti Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävässä	Talouden kasvun taantuminen
Hyvä liikenteellinen sijainti	Alueen rajallisuus (jos kehitys ylittää odotukset)
Ohikulkeva liikennevirta (ostovoima)	Alueen toiminnallisesti jäsentymätön kehittäminen
Kuntien yhteistyö koko alueen ja palvelujen kehittämisessä	Kuntien kilpailu koko alueen ja palvelujen kehittämisessä
Alueen kiinnostavuus (asuminen ja yritystoiminta)	Lähipalvelujen riittämättömyys asukasmäärän kasvaessa
Soveltuu asuinpaikaksi Jyväskylässä työssäkäyville	
Alueen yhteinen markkinointi	

Alueen heikkouksiksi voidaan katsoa suhteellisen mittavien tiejärjestelyjen tarve ja toteuttamishankkeiden hidas eteneminen, parannusta kaipaavat julkisen liikenteen yhteydet sekä valtatiestä aiheutuva melu asuinalueille. Tällä hetkellä

4.4.2006

heikkouksia ovat myös kaupallisten lähipalvelujen kehittämistä vaikeuttava vähäinen oma ostovoima sekä lapsiperheiden muuttovilkkaus, joka hankaloittaa julkisten palvelujen järjestämistä.

Uhkakuvina voidaan nähdä Hirvaskankaan kehittäminen toiminnallisesti jäsentymättömänä kokonaisuutena (heikentää vetovoimaisuutta), kuntien keskinäinen kilpailu alueen kehittämisessä (voi johtaa toiminnalliseen jäsentymättömyyteen) sekä lähipalvelujen riittämättömyys asukasmäärän kasvaessa. Tällä hetkellä eräänlaisena "positiivisena uhkana" voidaan nähdä myös alueen rajallisuus: minne uudet asukkaat ja yritykset mahtuvat, jos alue kehittyykin yli odotusten? Tähän voidaan kuitenkin varautua maankäytön suunnitelmissa.

Mahdollisuuksia Hirvaskankaan kehittämiseksi tarjoavat ensinnäkin hyvä sijainti (liikenteellisesti ja osana muodostumassa olevaa Jyväskylä-Äänekoski-kasvukäytävää) sekä siihen liittyen mahdollisuus hyödyntää tehokkaasti ohikulkevan liikennevirran ostovoimaa. Alue on jo tunnettu ja siellä on opittu pysähtymään. Itsestään selvänä mahdollisuutena ja kehittämisen lähtökohtana on koko ajan kasvanut kiinnostus aluetta kohtaan. Hirvaskangas kiinnostaa sekä asuinpaikkana että yritystoiminnan alueena. Asumista ajatellen Hirvaskangas tarjoaa varteen otettavan vaihtoehdon esimerkiksi Jyväskylässä nykyisin asuville ja siellä työssäkäyville. Merkittävän mahdollisuuden tarjoaa myös se, että aluetta kehitetään ja markkinoidaan yhteistyössä kuntien kesken.

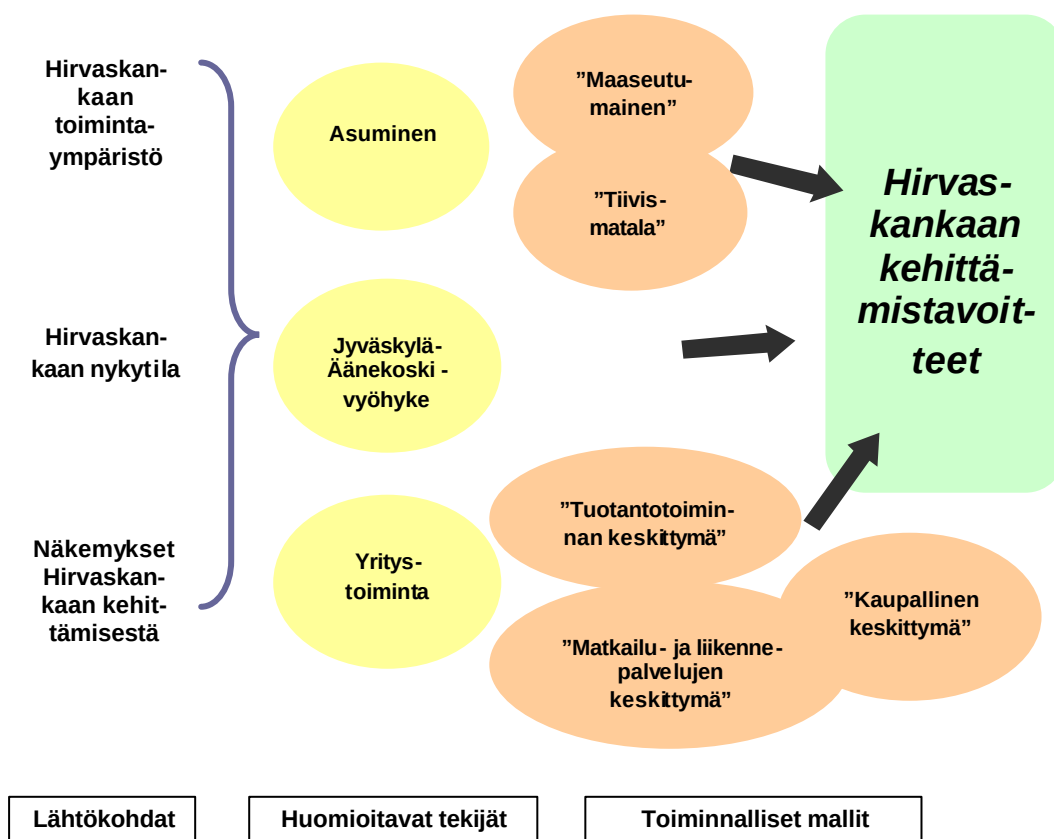
4.4.2006

4 KEHITTÄMISTAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY

4.1 Toiminnallisten mallien muodostaminen

Hirvaskankaan vision ja kehittämistavoitteiden määrittelytyössä tarkastelun lähtökohtina olivat Hirvaskankaan toimintaympäristö, nykytila sekä eri tahojen esittämät näkemykset alueen kehittämisestä (kuva 2). Huomioon otettavia tekijöitä olivat asuminen, muodostumassa oleva Jyväskylä-Äänekoski-kasvukäytävä sekä yritystoiminta. Tältä pohjalta lähdettiin etsimään vastausta kysymykseen, millainen alue Hirvaskankaasta halutaan kehittää.

Vastauksen löytämiseksi laadittiin vaihtoehtoisia asumisen ja yritystoiminnan malleja. Toiminnallisten mallien tehtävänä oli esittää osittain kärjistetyksi erilaisia tulevaisuuden toteutumisen mahdollisuuksia ja herättää ajatuksia - antaa aineksia varsinaisen tavoitellun vision muodostamiselle.



Kuva 2. Hirvaskankaan vision ja kehittämistavoitteiden määrittely.

4.4.2006

4.2 Asumisen ja yritystoiminnan mallit

Alla esitetään lyhyesti Hirvaskankaan vision muodostamisen pohjana käytetyt toiminnalliset mallit. Toimintamallien tarkempi kuvaus on liitteenä 1.

Asuminen

"Maaseutumainen"

- Toteutuneen kehityksen suuntaviivojen mukainen
- Omakotitaloja, isot tontit, väljyys rakentamisessa
- Vaihtoehto taajama-asumiselle
- Omaehtoista asumista
- Kulttuurimaiseman huomioiminen
- Asuntotuotantoa samoille kohderyhmille kuin nykyisin

"Tiivis-matala" -sovellus Hirvaskankaalle

- Omakoti-, pari- ja rivitaloja; ryhmämuotoinen rakentaminen
- Tiiviitä osa-alueita (riittävät tontit, muuten tiiviisti)
- Ulkoilureittejä, urheilukenttiä, kylätaloja
- Taajamatyyppinen rakenne
- Vaihtoehtoista asuntotuotantoa lapsiperheiden lisäksi myös nuorille ja ikääntyville

Yritystoiminta

"Tuotantotoiminnan keskittymä"

- Tuotannollista toimintaa harjoittavia pk-yrityksiä (esimerkiksi puu-, metalli-, muovi- ja elintarvikealan yrityksiä)
- Ei asumista häiritsevää toimintaa
- Lentokentän läheisyys ja edulliset tontit houkuttelevat myös vientiin suuntautuvia yrityksiä ja Jyväskylän hi-tech -yritysten alihankkijoita
- Ei uusia kaupallisia palveluja (jo tiedossa olevien lisäksi)
- Tuotantoyritysten yhteydessä toimivia myyntinäyttelyitä / tehtaanmyymälöitä (esim. puutuotteiden valmistus ja myynti)
- Toimistotiloja (esimerkiksi yrityspalveluja tarjoavien yritysten käyttöön)

"Matkailu- ja liikennepalvelujen keskittymä"

- Päättävöitteena pysäyttää ohikulkeva liikenne ostoksille ja virkistytymään, mutta mahdollisuus myös muutaman päivän lomailuun eri aktiviteettien parissa
- Huolto/liikenneasemat (joissa myös TI-halli ja rekkapesula)
- Pieniä erikoisliikkeitä (puutaideteosten myymälä tms.)
- Alueen omia tuotteita tarjoavia putiikkeja
- Palveleva matkailijoiden opastuspiste
- Lasten leikki- ja seikkailupuisto
- Ohjelmapalveluyrittäjien tila (jota myös muut yrittäjät voivat käyttää ja jossa matkailijoilla on mahdollisuus yöpyä)
- Ohjelmapalveluyrittäjien palvelutarjonta: luontoon liittyvät aktiviteetit (esim. kalastus) ja motorisoitu liikkuminen

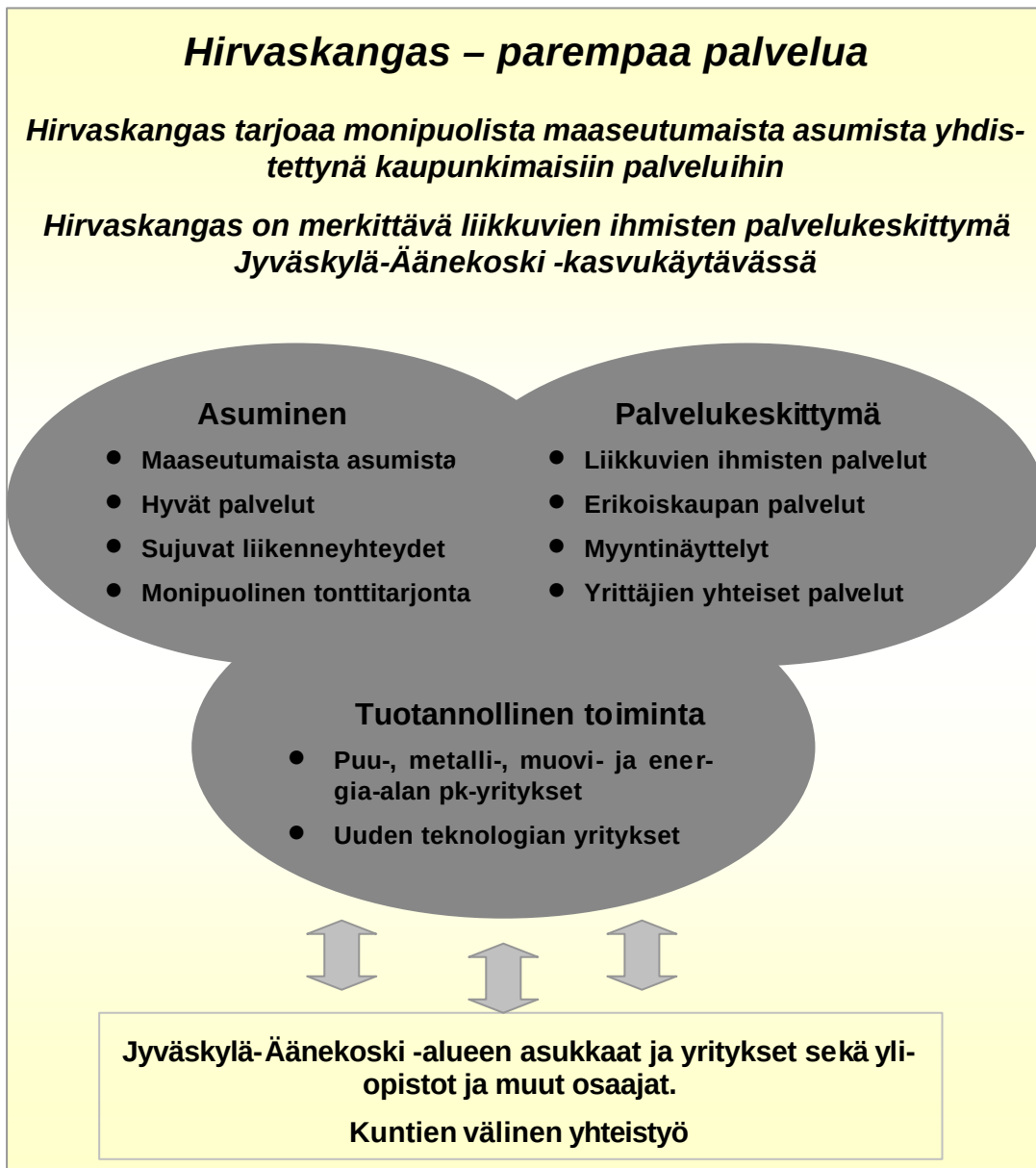
4.4.2006

"Kaupallinen keskittymä"

- Liikeideana ohikulkevan liikennevirran pysäyttäminen sekä paikallisen ostovoiman houkuttelu
- Retail Park -tyyppinen erikoiskaupan keskittymä
- Tilaa vaativaa kauppaa (autot, huonekalut, kodinrauta jne.)
- Pieniä erikoismyymälöitä sekä Alko ja apteekki
- Merkkituotemyymälöitä sekä alueella tuotantotoimintaa harjoittavien yritysten (esim. talotehtaan) myyntinäyttelyitä
- Bioenergian (uusiutuvan energian) esittelypiste
- Kahviloita, ravintoloita
- Valvottu lapsiparkki
- Päivittäistavarakaupan erikoisliikkeitä (esim. viini/juustomyymälä), mahdollisesti pieni valintamyymälä

4.4.2006

5 HIRVASKANKAAN VISIO



5.1 Asuminen

- *Perinteistä maaseutumaista asumista, mutta myös tiiviitä alueita lähellä palvelukeskittymää (liittymäaluetta)*
- *Vetovoimatekijöinä monipuolinen tonttitarjonta, korkea palvelutaso sekä hyvät liikenneyhteydet*
- *Potentiaalit muuttajat: lapsiperheet, eläköityvät pariskunnat ja pienyrittäjät*

5.1.1 Mitä?

Hirvaskangas tarjoaa ainutlaatuisen yhdistelmän monipuolista maaseutumaista asumista yhdistettynä lähes kaupunkitason palveluihin. Hyvät ja nopeat yhteydet sekä toimiva joukkoliikenne mahdollistavat sujuvan työssäkäynnin

4.4.2006

myös Jyväskylässä. Monipuolinen tonttitarjonta ja Jyväskylää edullisempi hintataso lisäävät alueen houkuttelevuutta.

Hallitsevana rakennusmuotona ovat omakotitalot riittävän suurine tontteineen eli perinteinen maaseutumainen asuminen. Tontit sijaitsevat etäällä liittymäalueen palvelukeskittymästä ja tukeutuvat nykyiseen kylä- ja asutusrakentamiseen.

Maaseutumaisen miljööön lisäksi Hirvaskankaalla toteutetaan muutamia tiiviitä omakoti-, pari- ja rivitaloalueita. Kyseessä ei ole ”perinteinen kaupunkimainen tiivis-matala” -konsepti, vaan sen sovellus Hirvaskankaalle: tiiviitä osa-alueita, joissa omakotitalojen tontit ovat kooltaan isoja. Tarjolla on lisäksi suhteellisen pieniäkin tontteja. Tiiviit alueet sijaitsevat lähellä palvelukeskittymää.

Asukkailla on mahdollisuus toimia ja harrastaa omilla tonteillaan, puutarhoissaan ja ympäröivässä luonnossa. Hirvaskangas tarjoaa ”omatoimiseen ja tilaa vievään” asumiseen perustuvan vaihtoehdon lapsiperheiden lisäksi myös esimerkiksi rauhallisempaa elämäntapaa etsiville ihmisille, pienyrittäjille (esim. käsityöläiset, erilaiset verstaat, studioasunnot) ja etätyöntekijöille.

Nuorisolle tarjotaan tekemismahdollisuuksia liikunnan ja ns. tilaa vaativien harrastusten parissa. Urheilu- ja liikuntapaikkojen lisäksi Hirvaskankaalle järjestetään tiloja esimerkiksi ratsastukselle, bänditoiminnalle (esim. ”bändihotelli”) ja mopoharrastukselle. Hirvaskangas profiloituu erityisesti nuoret huomioon ottavana asuinpaikkana.

5.1.2 Kenelle?

Maaseutumaisen asuntorakentamisen ja tiiviiden osa-alueiden avulla Hirvaskankaasta muodostuu monipuolisia asumispaikkavaihtoehtoja tarjoava alue. Tämä on vahvuus, jota voidaan käyttää hyväksi Hirvaskankaan markkinoinnissa esimerkiksi jyväskyläläisille lapsiperheille. Kun tarjolla on sekä maaseudun rauhaa että rakentamiskustannuksiltaan edullista taajamatyyppistä asumista, Hirvaskangas tarjoaa varteenotettavan vaihtoehdon yhä useammille.

Hirvaskankaan vetovoimatekijät houkuttelevat erityisesti lapsiperheitä muuttamaan alueelle. Lapsiperheet hakeutuvat pääasiassa väljille omakotialueille. Potentiaalisia muuttajaryhmiä ovat myös eläköityvät pariskunnat ja paluumuuttajat pääkaupunkiseudulta, jotka haluavat elää ja asua luonnonläheisesti, mutta hyvien palvelujen äärellä. Nämä uudet asukkaat löytävät asuinpaikkansa Hirvaskankaan tiiviimmiltä alueilta. Hirvaskangas tarjoaa asumisvaihtoehdon myös pienyrittäjille, jotka voivat yhdistää asuin- ja työtilat lähellä hyviä yhteyksiä, yhteistyökumppaneita ja markkinoita.

5.1.3 Miten?

Kun uudisrakentaminen toteutetaan perinteitä ja ympäristöä kunnioittaen, alueen luonnonympäristö, maisema ja toiminnallinen rakenne säilyvät lähes ennallaan. Vaikka ”aitoon” maaseutumaisuuteen ei kaikilla alueilla pyritäisikään, valtaosa Hirvaskankaasta tarjoaa selkeän vaihtoehdon taajama-asumiselle.

Tiiviit alueet pyritään toteuttamaan ryhmärakentamismuotoisina palvelukeskittymän läheisyyteen ja mahdollisesti myös muille alueille, joissa perusinfra-

4.4.2006

struktuuri (tiestö sekä vesi- ja viemäriverkosto) on jo kunnossa. Useampia rakennuksia samanaikaisesti toteutettaessa voidaan helpommin kilpailuttaa rakennusliikkeitä ja vaatia persoonallisempia vaihtoehtoja toteutukseen.

Rakentamisessa voidaan toteuttaa erilaisia teemoja kuten ekologisuus (bio-energian käyttö lämmityksessä), yhteisöllisyys, puuarkkitehtuuri sekä asuminen ja työn yhdistäminen. Lisäksi voidaan tarjota myös suhteellisen ”riisuttuja ratkaisuja”, jotka asukkaat voivat itse toteuttaa loppuun omien toiveidensa mukaisesti.

5.2 Yritystoiminta

- *Tiivis ja rakenteeltaan selkeä palvelukeskittymä liittymäalueella: palveluja liikkuville ihmisille, erikoiskaupan tarjontaa ja myyntinäyttelyjä*
- *Tuotantotoiminnan alueet ja toimistotilat kauemmaksi liittymäalueelta*
- *Kaikille yrittäjille yhteisiä palveluja*

5.2.1 Mitä?

Palvelukeskittymä

Hirvaskankaan liittymäalue muodostaa tiiviin ja rakenteeltaan selkeän palvelukeskittymän, jossa kaikki palvelut sijaitsevat kävelymatkan päässä toisistaan. Asiointi onnistuu yhdellä pysähdyksellä. Kaupallista toimintaa kehitetään siten, että useimmat toiminnot tukevat toisiaan ja täydentävät kuntakeskuksissa sijaitsevia palveluja.

Korkeatasoiset ja monipuoliset *liikenneasemat* pysäyttävät ohikulkevan liikenteen. Biopolttoaineen jakelupiste luo alueelle ekologista imagoa ja pysäyttäne tulevaisuudessa yhä useamman autoilijan. Matkailupalveluissa keskitytään vastaamaan ohikulkevan liikennevirran tarpeisiin. Hirvaskangas ei ole paikka jonne erityisestä syystä tullaan, vaan paikka, jossa erityisestä syystä pysähdytään. Olemassa oleville, lähinnä luontoelämäyspalveluihin keskittyville ohjelmapalveluyrityksille tarjotaan alueelta tukikohta.

Hirvaskankaan roolia raskaan liikenteen palvelupaikkana kehitetään edelleen. Normaalien levähdys-, peseytymis- ja ravitsemuspalveluiden lisäksi tarjolla on raskaalle kalustolle tarkoitettu huoltohalli ja rekkapesula. Osa pysäköintialueesta toimii raskaan liikenteen taukopaikkana yöllä. Hirvaskankaan väestömäärän lisääntyessä alueelle pyritään saamaan yksityinen lääkäriasema, joka tarjoaa terveyspalveluja myös ammattikuljettajille.

Pienimuotoinen Retail Park eli erikoiskaupan keskus on alueen toinen päähoukutin. Retail Parkissa on pääosin tilaa vaativia erikoiskauppoja, esimerkiksi autokauppa (ml. biopolttoautot), rauta- ja maataloustarvikekauppa, huonekalukauppa sekä taimimyymälä. Pienet putiikit hyödyntävät isojen myymälöiden synnyttämää asiakasvirtaa: keskittymän osana toimii ”kauppahalli”, jossa joukko kauppiaita toimii omissa erillisissä osastoissaan, mutta myynti ja asiakaspalvelu tapahtuvat keskistetysti. Putiikit nostavat alueen profiilia myyden paikallisia erikoistuotteita. Myös tunnetut kulutustavaroiden huippumerkit voivat olla tarjolla tehtaanmyymälätyyppisesti. Alko ja apteekki ovat varmoja liikenteen pysäyttäjiä ja palvelevat myös koko lähiseudun väestöä. Pankkiautomaatti on osa hyvää palvelua.

4.4.2006

Alueen kolmas vetovoimatekijä muodostuu Jyväskylän seudun ja Ääneseudun teollisuusyritysten *myyntinäyttelytiloista*, jotka keskitetään yhteen tilakokonaisuuteen. Tarjolle pyritään saamaan erityisesti puu-, metalli-, muovi- ja energia-alan tuotteita. Lisäksi tiloissa voidaan järjestää vaihtelevia tai pysyviä energia-alan tutkimukseen ja kehittämiseen liittyviä näyttelyitä, esimerkiksi bioenergian hyödyntämismahdollisuuksista. Perustettavassa "Tietoa ja tuotteita -hallissa" voi tutustua eri tuotteiden valmistukseen ja hyödyntämiseen sekä tehdä ostoksensa yhden katon alla.

Tuotannollinen toiminta

Hirvaskangas tarjoaa hyvän sijaintipaikan pk-yrityksille, etenkin puu-, metalli-, energia- ja muovialan yrityksille. Näillä toimialoilla toimivien yritysten oma tuotanto sekä seudun vahvoihin yrityksiin perustuva alihankinta menestynevät alueella.

Energia ja erityisesti uusiutuva energia on toimiala, jolla Hirvaskankaan tuotantotoiminta profiloituu. Alueelle pyritään saamaan esimerkiksi bioenergia-alan tuotekehityksen ja laitevalmistuksen sekä erilaisten sovellusten tuottajia. Uuden teknologian yritykset, jotka keskittyvät erityisesti ICT:n hyödyntämiseen energian tuotannossa ja käytössä tukeutuvat Jyväskylän ja Äänekosken seutujen vahvaan alan osaamiseen. Hirvaskangas voi toimia esimerkiksi pilotti-alueena bioenergian käytössä asuntojen ja toimitilojen lämmityksessä. Jyväskylän ICT-, energia- ja ympäristöalojen osaamisen kytkeminen alueen tuotantotoimintaan tuo lisäarvoa alueella toimiville yrityksille.

Kaikille yrittäjille yhteiset palvelut

Business to business lisääntyy yritysten ulkoistaessa yhä enemmän toimintojaan. Esimerkiksi siivous, kirjanpito, huolto, kopiointi sekä ICT- ja turvallisuuspalvelut ovat toimintoja, jotka voivat sijoittua Hirvaskankaalle palvelun sekä Hirvaskankaan että koko seudun yrityksiä.

Koska Hirvaskankaalla tulee toimimaan paljon pieniä yrityksiä, alueelle pyritään saamaan kaikille yrittäjille yhteiset edustus-, kokous- ja virkistystilat, joita seudun muutkin yrittäjät voivat hyödyntää eri tilaisuuksissaan.

5.2.2. Kenelle?

Palvelukeskittymä

- Nelostien vapaa-ajan matkailijat ja työmatkailijat, jotka pysähtyvät tankkaamaan, virkistäytymään ja shoppailemaan. Alue tunnetaan lapsiystävällisenä levähdyspaikkana.
- Raskaan liikenteen kuljettajat pysähtyvät lepäämään sekä huoltamaan tseään ja kuljetuskalustoaan.
- Retail Parkiin tullaan ostoksille lähialueiden lisäksi laajemmin etenkin Äänekosken, mutta myös Jyväskylän seudulta.
- Myyntinäyttelyt lisäävät matkailijoiden pysähtymishalukkuutta, mutta tiettyjen erikoistuotteiden osalta alueelle tullaan koko maakunnasta.

4.4.2006

Tuotannollinen toiminta

- Pk- yritykset, erityisesti alihankintaan perustuva toiminta.
- Lentokentän läheisyydestä hyötyvät ja nopeita kansainvälisiä toimituksia tarvitsevat vientiyritykset.
- Tilaa vievää tuotantoa harjoittavat yritykset.
- Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän Teknologiakeskuksen tilaa vievä testaus- ja tutkimustoiminta
- Yrityspalvelut

5.2.3 Miten?

Palvelukeskittymä sijoitetaan kolmena tai neljänä toiminnallisena ja toisiaan lähellä olevana kokonaisuutena liittymäalueelle. Nelostien ylittämisen tai alittamismahdollisuus kävelen on edellytys palvelujen sijoittumiselle tien molemmille puolille. Ratkaisuna voi olla esimerkiksi puinen silta, joka toimii samalla maamerkinä ja "portina" uudelle Äänekoskelle. Tuotannollinen toiminta sijoitetaan erilleen palvelukeskittymästä ja asuinalueista. Alueella käyvien lasten turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota kulkuväyliä ja leikkipaikkoja suunniteltaessa. Kaavoituksella varmistetaan mahdollisuus alueen vaiheittaiseen kehittämiseen.

Palvelukeskittymä

Palvelukeskittymän fyysiselle ilmeelle asetetaan korkeat laatuvaatimukset. Alueesta tehdään fyysisesti ainutlaatuinen. Puu- ja puuarkkitehtuuri ovat räkyvästi esillä - mahdollisesti jopa niin, että valtaosa rakennuksista on tehty puusta tai niiden julkisivussa käytetään puuta.

Valtatielle palvelukeskittymän näkymä kertoo alueen monipuolisuudesta, merkittävydestä ja suuruuden mittakaavasta. Sen sijaan alueen sisälle tuleva asiakas kohtaa pienimittakaavaisen ja vaihtelevan ympäristön, joka houkuttelee ostoksille ja kahville sekä tutustumaan myyntinäyttelyihin. Viherympäristöllä, valaisutuksella sekä valo- ympäristötaiteella saadaan luotua tunnelmaa alueelle.

Tuotannollinen toiminta

Tuotannollisen toiminnan rakennusten fyysiselle ilmeelle ei aseteta yhtä tarkkoja vaatimuksia. Ympäristöä häiritsevää, meluavaa tai liikaavaa yritystoimintaa alueella ei kuitenkaan sallita.

4.4.2006

6 HIRVASKANGAS OSANA VYÖHYKKEISTYVÄÄ ALUE- RAKENNETTA

6.1 Suomen monikeskuksinen ja verkottuva aluerakenne

Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehityskuva 2030 -raporttiluonnoksen (ympäristöministeriö 2006) mukaan Suomen talous siirtyy jatkossa investointivetoisesta kasvusta entistä vahvemmin innovaativetoiseen kehitykseen. Kilpailukyvyyn ja kasvun perustekijöinä ovat panostukset osaamiseen ja inhimilliseen pääomaan, nopea teknologinen kehitys sekä toimiva logistiikka ja infrastruktuuri. Kasvun vetureina toimivat etenkin suurimmat kaupungit. Vahvin peruste tälle on niiden osaamisintensivisyys: kaupunkikoon kasvaessa erikoistumisen, mittakaavaetujen ja resurssien yhteiskäytön edellytykset paranevat.

Mittakaavaetujen korostuminen taloudellisessa kilpailussa johtaa käytännössä siihen, että alueet pyrkivät hankkimaan näitä etuja verkostoitumalla ja erikoistumalla. Kaupungit lisäävät yhteistoimintaansa ja yhdistävät voimavarojaan. Muutos on ollut nähtävissä seutuistumisena, erilaisina kehitysvyöhykkeinä, kaksoiskaupunkihankkeina ja kaupunkiseutujen sisäisten yhteyksien parantamisena. Tässä kehityksessä yhteysverkkojen merkitys on keskeinen. Yritykset tarvitsevat nopeita kansainvälisiä ja kansallisia yhteyksiä.

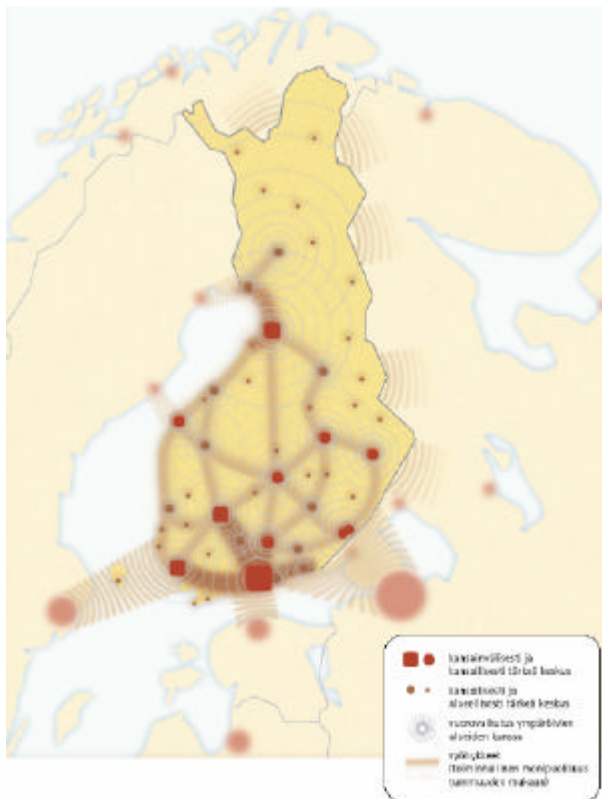
Aluerakenteen tulevassa kehityksessä Helsingin seudun rooli tulee olemaan keskeinen. Yhtä tärkeää on kuitenkin se, että aluerakennetta ohjataan monikeskuksiseen suuntaan ja näin luodaan Suomeen vahva, yhtenäinen ja silti selkeässä työnjaossa toimiva kaupunkiverkosto, jossa eri keskuksat ja alueet tukevat toinen toisiaan.

Monikeskuksisuuden kannalta ovat ensiarvoisen tärkeitä eri puolilla maata sijaitsevat osaamisen ja taloudellisten toimintojen monipuoliset kärkiseudut. Niitä on tarpeen kehittää kasvun ytiminä ja aluerakenteen solmukohtina. Keskeistä on se, että nämä kaupunkiseudut pystyvät toimimaan yhteistyössä siten, että syntyy työnjakoa ja erikoistumista maan eri osien välillä. Niinikään on tärkeää, että valtakunnallisesti merkittävät kaupunkiseudut vetävät niitä ympäröivät alueet ja muut keskuksat toiminnalliseen yhteistyöhön.

Valtakunnallisesti tärkeiden kaupunkiseutujen välille tarvitaan vyöhykkeitä, jotka linkittävät keskuksia toisiinsa ja edistävät niiden yhteistyötä sekä vahvistavat keskusten ja niiden vaikutusalueiden elinvoimaisuutta. Kaupunkiseutujen välisistä vyöhykkeistä muodostuu valtakunnallinen vyöhykkeiden verkosto (kuva 3). Vyöhykkeitä tulee kehittää hyvien liikenneyhteyksien varassa siten, että niistä muodostuu toiminnallisia kokonaisuuksia: vetovoimaisia laajoja markkina- ja yhteistoiminta-alueita.

Edellä kuvatun kaltainen kehitys on ollut nähtävissä myös Keski-Suomessa. Tästä on esimerkkinä mm. Keski-Suomen liiton esitys Jyväskylän ja Jyväskylän maalaiskunnan sekä Jämsän ja Jämsänkosken yhdistämiseksi. Näin maakuntaan muodostuisi kolmen toimivan ja vahvan kaupunkiseudun (Jämsä, Jyväskylä ja Äänekoski) kasvukäytävä. Nelostiellä tekeillä ja suunnitteilla olevat parannustoimet tukevat tätä kehitystä. Tavoitetilassa nelostie on osa Suomen runkotieverkkoa (kuva 4) ja Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski -alue on osa valtakunnallista vyöhykkeiden verkostoa.

4.4.2006



Kuva 3. Monikeskuksinen ja verkottuva aluerakenne (ympäristöministeriö 2006).



Kuva 4. Valtakunnallisesti merkittävät liikenneverkot ja runkoverkkojen tavoite-tila (ympäristöministeriö 2006).

6.2 Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävä

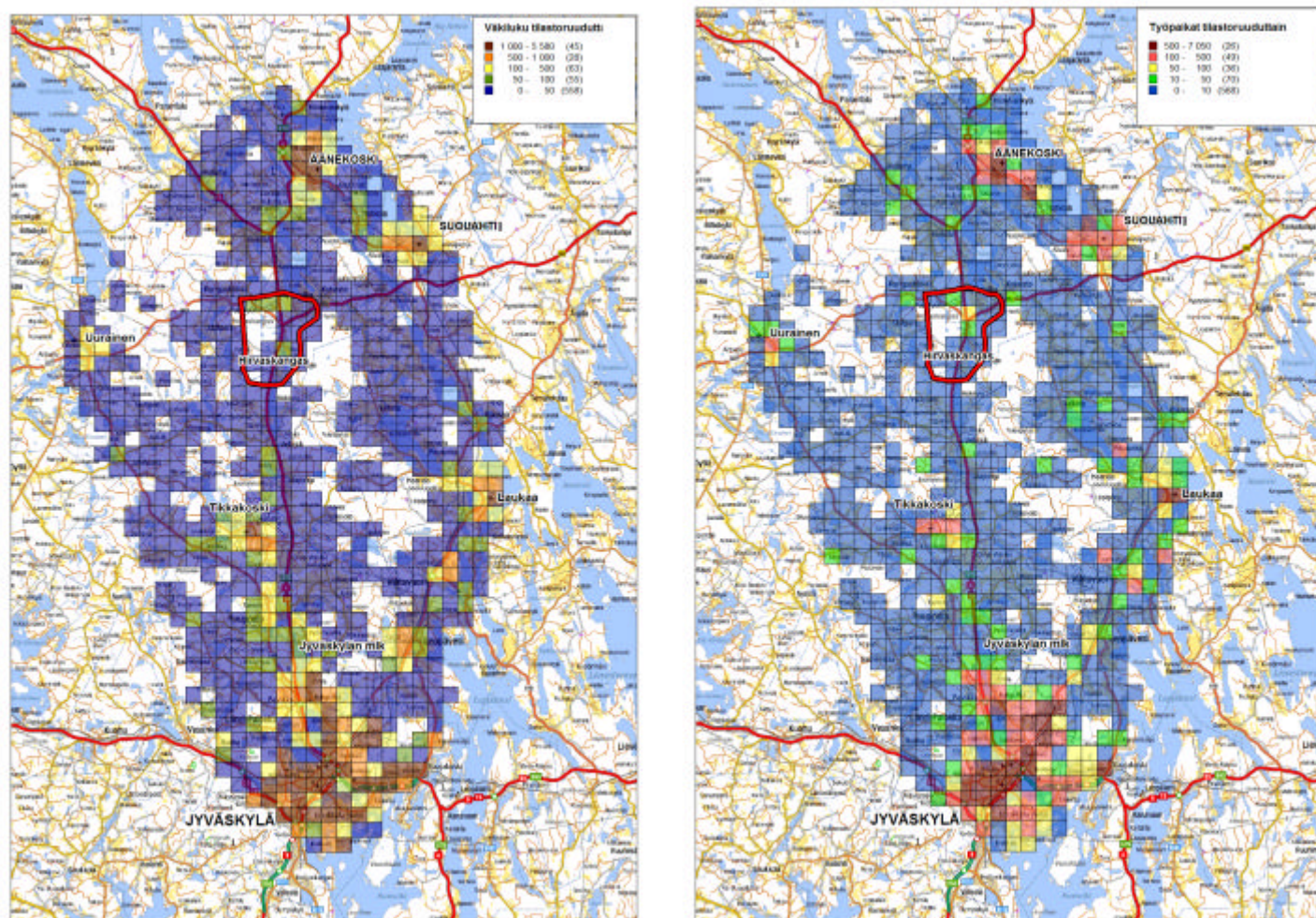
[illegible]

Väestö painottuu Jyväskylän-Äänekoski -kasvukäytävässä toistaiseksi vyöhykkeen päihin, mutta myös keskittymät nelostien varrella ovat havaittavissa ja uusia asuinalueita kaavoitetaan koko ajan lisää (kuva 6). Myös työpaikkojen sijoittumisessa näkyy keskittyminen Jyväskylään ja Äänekoskelle, mutta ku-

4.4.2006

routuminen nelostien suuntaisesti on jo alkanut ja kasvukäytävvyöhykkeen "alakeskukset" (Palokka-Kirri-Tikkakoski-Vehniä-Hirvaskangas) kehittyvät koko ajan.

Vyöhykkeistyminen näkyy myös työmatkojen pituudessa ja suuntautumisessa. Pendelöinnin ylärajana Keski-Suomessa on nykyään noin 45 minuutin päivittäinen työmatka yhteen suuntaan. Henkilöautolla tämä merkitsee noin 45 - 55 kilometrin työmatkaa ja junalla noin 60 kilometrin työmatkaa. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan Jyväskylään suuntautuvia työmatkoja tehtiin vuonna 2003 eniten Jyväskylän maalaiskunnasta (50 % työmatkoista), Laukaasta (30 % työmatkoista) ja Uuraisilta (20 % työmatkoista).



Kuva 6. Väestö (vuoden 2004 lopussa) ja työpaikat (vuoden 2002 lopussa) nelökilometrin ruuduittain Jyväskylä-Äänekoski -alueella (Tilastokeskus).

6.3 Hirvaskankaan rooli Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävässä

Hirvaskankaan alue tukee Auerakenteen ja alueidenkäytön kehityskuva 2030 -raporttiluonnoksessa esitettyä tavoitetta monikeskuksisuuden toteuttamisesta seutujen sisällä: verkostorakenne vahvistuu, kun kehitetään kaupunkiseutujen olemassa olevia sisäisiä keskuksia, logistiikkakeskittymiä ja muita seudun

4.4.2006

solmupisteitä ja kun ne kytketään yhteen kasvukäytävällä ja hyvillä liikenneyhteyksillä.

Hirvaskangas on yksi Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävän solmupisteistä ja sillä on oma roolinsa koko vyöhykkeen kehittämisessä. Hirvaskankaan kehittäminen asuinalueena tukee osaltaan Jyväskylä-Palokka-Kirri-Tikkakoski-Vehniä-Hirvaskangas-Äänekoski -nauhataajaman muodostumista. Nauhataajaman muodostuminen on osa koko kasvukäytävän muodostumisprosessia, sillä se edellyttää paitsi yritystoiminnan, myös asuinalueiden asteittaista alueellista lähentymistä toisiinsa. Luontevimmin tämä tapahtuu nelostien suuntaisesti, koska tien muodostama liikennekäytävä vaikuttaa oleellisesti yhdyskuntavyöhykkeiden rakentumiseen.

Vahvojen keskusten ja hyvän liikenteellisen saavutettavuuden ohella Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävän tulevan kilpailukyvyn kannalta on tärkeää laadukas elinympäristö - terveellisyys, turvallisuus, rauhallisuus ja luonnonläheisyys. Talouden osaamisperusteisessa kasvussa alueiden on tarjottava luovuutta tukevia elinympäristöjä osaajille. Tämä toteutuu Hirvaskankaalla, joka voi tarjota kaupungin läheistä maaseutuasumista hyvien palvelujen äärellä.

Hirvaskankaan yritystoiminnan kehittyminen antaa puolestaan oman positiivisen sysäyksensä Äänekosken, Uuraisten ja laajemminkin koko Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävän elinkeinoelämän kehittymiselle. Hirvaskankaasta kehittyy aiempaa monipuolisempi, tiettyihin toimintoihin keskittyvä palvelu- ja työpaikkakeskittymä, joka vahvistaa mielikuvaa niin lähialueen kunnista kuin koko kasvukäytävästäkin vireän yritystoiminnan sijoittumisalueena.

4.4.2006

7 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Hirvaskankaan alueen aktiivinen ja suunnitelmallinen kehittäminen edellyttää erilaisia toimenpiteitä. Alue voi kehittyä itsenäisesti markkinoiden ehtoilla, mutta aktiivisella kehittämisotteella voidaan vaikuttaa kehityksen suuntaan. Hirvaskankaan kehittämiseen liittyvät toimenpide-ehdotukset on jaettu viiteen ryhmään: yksityiset hankkeet, yhteistyöryhmät, markkinointi, energia-teeman kytkeminen alueeseen ja yksittäisten toimintojen kehittämishankkeet.

7.1 Yksityiset hankkeet

Hirvaskankaan rakentamisen lähtökohtana ovat yksityisten yritysten asuinrakentamiseen ja yritystoimintaan liittyvät hankkeet. Jo tiedossa olevia toimitilahankkeita ovat mm. uusi ABC-liikenneasema sekä PV-Putkituksen tehdashanke. Monia muita hankkeita on vireillä. Kuntien rooli liittyy lähinnä rakentamisen mahdollistamiseen kaavoituksen ja tarvittavan kunnallistekniikan järjestämisen muodossa. Tämän lisäksi kunnat saattavat avustaa hankkeiden organisoinnissa sekä tukea niitä soveltuvin osin.

7.2 Yhteistyöryhmien perustaminen

Kuntien yhteistyöryhmä

- perustetaan yhteistyöryhmä, jossa Äänekosken ja Uuraisten edustajat ohjelmoivat ja käsittelevät yhdessä Hirvaskankaan kehittämiseen tähtäviä käytännön toimenpiteitä - kunnallisten palvelujen kehittämiseen, kaavoitukseen ja maapolitiikan strategioihin liittyvien asioiden lisäksi myös tässä esitettyjä ja muita käytännön kehittämistoimenpiteitä
- työryhmässä määritellään kehittämistyön pelisäännöt: asetetaan tavoitteet, määritellään tehtävät ja sovitaan työnjaosta

Hirvaskankaan kehittämistyöryhmä

- kootaan ryhmä, jossa "saman pöydän ääressä" ovat kuntien lisäksi myös edustajat yrittäjätahoilta ja kylätoimikunnista
- kuntien edustajista koostuva yhteistyöryhmä toimii tämän laajemman työryhmän ("ohjausryhmän") kokoonkutsujana ja asioiden valmistelijana
- työryhmän yhtenä tehtävänä voisi olla pyrkimys vaikuttaa nelostien Jyväskylä-Äänekoski -välin kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen, yhteistyössä Nelostie E75 ry:n kanssa
- tehtäviin voisi kuulua myös vuoropuhelu Aluekeskusohjelman kanssa: miten Jyväskylä-Äänekoski -kasvukäytävä voitaisiin kytkeä mukaan aluekeskusohjelmaan?

7.3 Alueen markkinointiin liittyvät toimenpiteet

Maankäytön kehityskuvan muodostaminen

- laaditaan tavoitteellinen kehityskuva eri toimintojen sijoittumisesta: kartta ja sanallinen selostus sekä havainnekuvat
- kehityskuva toimii tulevan maankäytön suunnittelun tukena kunnissa ja kuntien välisessä yhteistyössä
- tämän lisäksi maankäytön kehityskuvaa voidaan hyödyntää Hirvaskankaan markkinoinnissa

4.4.2006

- kehityskuva laaditaan yhteistyössä kuntien kaavoittajien kanssa
- rahoitus kunnilta ja mahdollisesti maakuntaliitolta/defris-hankkeelta

Imago- ja markkinointisuunnitelma : Hirvaskangas -brändin luominen

- valitaan pääkohderyhmät ja alueet, joille markkinointi suunnataan
- päätetään, toteutetaanko yrityksille suunnattava markkinointi (Hirvaskangas yritysalueena) tässä yhteydessä vai omana kokonaisuutenaan
- määritellään markkinointikanavat ja markkinoinnin budjetti
- luodaan markkinoinnin yhtenäinen ilme ja graafinen ohjeistus
- määritellään, miten kytketään Äänekosken ja Uuraisten markkinointiin
- tavoitteena on päästä valituissa kohderyhmissä hyvin tunnettujen brändien joukkoon
- rahoitus kunnilta sekä alueen toimijoilta esimerkiksi yhteismarkkinointimaksun kautta

Potentiaalistien yrittäjien palvelupaketti: "Miksi Hirvaskankaalle?"

- valitaan toimialat ja yritykset, joille palvelupakettia tarjotaan
- määritellään markkinointikanava (esimerkiksi suora yrityksille suunnattava markkinointikirje) ja markkinoinnin budjetti
- määritellään palvelupaketin sisältö eli millaisia palvelutasoja tarjotaan asteikolla "tontti - avaimet käteen" ja laaditaan markkinointiaineisto
- rahoitus kunnilta

Hirvaskankaan markkinointi asuinalueena

- valitaan alueet, jonne markkinointi suunnataan
- määritellään markkinointikanavat ja markkinoinnin budjetti
- laaditaan markkinointiaineisto
- rahoitus kunnilta

Suunnittelukilpailu alueen markkinoinnista

- järjestetään alan ammattilaisille ja opiskelijoille suunnattu tarjouskilpailu
- kilpailun järjestämistä itsessään voidaan hyödyntää Hirvaskankaan tunnettuuden lisäämisessä (esimerkiksi sanomalehtijutun avulla)
- järjestäjinä Ääneseudun Kehitys Oy ja kunnat

Markkinatutkimus

- selvitetään Hirvaskankaan tunnettuus ja kiinnostus aluetta kohtaan (potentiaalisten uusien asukkaiden, asiakkaiden ja yritysten kartoitus)
- toteutetaan omana toimenpiteenään tai yhdistettynä edellä kuvattuihin toimenpiteisiin
- järjestäjinä Ääneseudun Kehitys Oy ja kunnat
- rahoitus kunnilta

Uuden Hirvaskankaan toteuttamisen käynnistämisestä kertovat mainoskytät nelostien varteen

- rahoitus kunnilta ja alueen yrityksiltä

4.4.2006

7.4 Energia-teeman kytkeminen alueeseen

Yliopiston ja Jyväskylän Teknoliakeskuksen osaamisen kytkeminen alueen kehittämiseen

- Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitos sekä Uusiutuvan energian koulutus- ja tutkimusohjelma
- Jyväskylän Teknoliakeskuksen informaatio-, energia- ja ympäristöteknologia
- määritellään ao. laitosten avainhenkilöiden kanssa, mitä Hirvaskankaan alue voisi tarjota energiatutkimuksen tarpeisiin (pilottialue, testaustoiminta, näyttelyt jne.)
- jatkotoimenpiteet määräytyvät ja tarkentuvat prosessin aikana

Uusiutuvan energian hyödyntäminen alueen toiminnoissa

- eri hyödyntämismahdollisuuksien ja toimintojen ideointi yhdessä energia-alan yrittäjien ja tutkijoiden kanssa: mikä on mahdollista Hirvaskankaalla?
- synergiaetujen etsiminen nykyisten toimintojen kanssa
- esimerkiksi bioenergian mahdollisimman laajamittainen käyttö asuntojen ja toimitilojen lämmityksessä (pilottialue) sekä biopolttoaineen jakeluasema
- jatkotoimenpiteet määräytyvät ja tarkentuvat prosessin aikana

7.5 Toimintojen kehittämishankkeet

"Yrittäjien talo"

- tilat ohjelmapalveluyrittäjille (vastaanotto- ja varastotilat sekä pukeutumis-, peseytymis- ja saunatilat)
- yhteiset kokous- ja edustustilat kaikille alueen yrittäjille
- tilat voidaan erillisen talon sijasta sijoittaa myös jonkun muun rakennuksen yhteyteen
- rahoitus alueen toimijoilta, kunnat avustavat hankkeen organisoinnissa ja mahdollisesti myös rahoituksessa

Myyntinäyttelytila ("Tietoa ja tuotteita -halli")

- yksi yhteinen tila teollisuusyritysten (erityisesti puu-, metalli-, muovi- ja energia-alan yritysten) käyttöön
- lisäksi energia-alan tutkimukseen ja kehittämiseen liittyviä näyttelyitä tai vastaavan tyyppistä toimintaa
- rahoitus yrityksiltä, kunnat avustavat hankkeen organisoinnissa ja mahdollisesti myös rahoituksessa

Ammattikultajien palvelujen kehittäminen

- rekkapesula ja tee-se-itse-halli; toimijoina liikenneasemien yrittäjät tai uudet yrittäjät yhteistyössä liikenneasemien kanssa, kunnat voivat avustaa hankkeen organisoinnissa
- "tieterveyspalvelut" (hammashoito, yleislääkäri), palvelee myös paikallisia asukkaita; yrittäjän rekrytointi Hirvaskankaan asukasmäärän kasvaessa
- isojen autojen tilantarpeet pysäköinti-, tankkaus-, kääntö- ja lastauspaikoilla sekä talvikunnossapidon järjestäminen huomioidaan kaavoituksessa

Liikennejärjestelyjen kehittäminen

- joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt Hirvaskankaalla ("valtatien varresta palvelukeskittymän pihaan")

4.4.2006

- rinnakkaisteiden ja kevyen liikenteen väylien mahdollisimman hyvään tasoon pyrkiminen (pintamateriaali, leveys, valaistus jne.)
- lobbaus nelostien kunnon jatkuvaksi parantamiseksi
- kunnat toimivat aktiivisesti eri tahoilla

”Monitoimimonttu”

- nykyinen hiekkamonttu kunnostetaan erilaisten tapahtumien pitopaikaksi
- kesäteatteri, lasten tapahtumat, konsertit, markkinat tms. tapahtumat, näyttelyt jne.
- kevyet siirrettävät rakenteet
- rahoitus kunnilta

Lasten temppurata ja leikkipuisto

- palvelukeskittymän yhteyteen sijoitetaan maksuton korkeatasoinen leikki-
paikka, joka toimii ohikulkevien lapsiperheiden houkuttimena
- leikkipuisto palvelee myös Hirvaskankaalla asuvia lapsiperheitä
- rahoitus kunnilta

4.4.2006

LIITE 1: TOIMINNALLISTEN MALLIEN KUVAUS

ASUMISEN TOIMINTAMALLIT

”Maaseutumainen”

Hirvaskangas rakentuu jo toteutuneen kehityksen asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Lähes kaikki uudet asunnot ovat omakotitaloja, joilla on riittävän suuret tontit. Talot sijaitsevat väljästi muodostaen rauhallisen, maaseutumaisen miljöön. Kun uudisrakentaminen toteutetaan perinteitä ja ympäristöä kunnioittaen, alueen luonnonympäristö, maisema ja toiminnallinen rakenne säilyvät lähes ennallaan rakentamisen lisääntymisestä huolimatta. Vaikka ”aitoon” maaseutumaisuuteen ei kaikilla alueilla päästäisikään, Hirvaskangas tarjoaa vaihtoehdon taajama-asumiselle. Toimintamallin tarkoituksena on tarjota asuntotuotantoa pääasiassa samoille kohderyhmille kuin nykyisin.

Asuminen on pitkälti omaehtoista. Aukkailla on mahdollisuus toimia ja harrastaa omilla tonteillaan, puutarhoissaan ja ympäröivässä luonnossa. Kunnan järjestämille rakennetuille ulkoilureiteille ym. ei katsota olevan erityistä tarvetta. Hirvaskangas tarjoaa omatoimiseen asumiseen perustuvan vaihtoehdon nykyisenkaltaisen asukasrakenteen lisäksi myös esimerkiksi vaihtoehtoista rauhallisempaa elämäntapaa etsiville ihmisille ja yhteisöille. Lapsiperheiden ja nuorison viihtyvyyttä lisätään mahdollistamalla ”tilaa vieviä harrastuksia tukeva asuminen” (tonttien ja rakennusten koossa huomioidaan esimerkiksi auto- ja kotieläinharrastuksiin liittyvä tilantarve).

”Tiivis-matala”

Uusi asuntotuotanto pyritään toteuttamaan valtaosaltaan tiiviinä omakotitalojen, paritalojen ja rivitalojen muodostamina kokonaisuuksina. Kyseessä ei kuitenkaan ole ”perinteinen kaupunkimainen tiivis-matala” -konsepti, vaan sen sovellus Hirvaskankaalle: tiiviitä osa-alueita, joissa omakotitalojen tontit ovat kooltaan riittäviä, mutta muuten talot on rakennettu tiiviisti toistensa läheisyyteen. Tarjolla voi olla suhteellisen pieniäkin tontteja esimerkiksi eläköityville pariskunnille, jotka eivät halua hoitaa isoa tonttia.

Lapsiperheiden ja nuorison viihtyvyyttä lisätään rakentamalla korkeatasoisia ulkoilureittejä (hiihto, vaellus, ratsastus jne.), tarjoamalla liikuntamahdollisuuksia (urheilukentät ja -hallit) sekä rakentamalla asukkaiden käyttöön tulevia ”kylätaloja” (kirjasto, lukusali, kokoontumistila jne.) nykyisiin kyliin. Tiiviimpi rakenne edellyttää ja mahdollistaa maaseutumaista asumista monipuolisemmat palvelut.

Toimintamallin seurauksena Hirvaskankaalle muodostuu taajamatyyppinen rakenne. Tämä muuttaa maisemaa ja alueen nykyistä toiminnallista rakennetta. Asuminen ja luonnonympäristö eriytyvät nykyistä enemmän omiksi alueikseen. Tiivis asuntorakenne edellyttää muutoksia myös tiejärjestelyissä sekä vesi-huollon järjestelyissä. Toimintamallin tarkoituksena on tarjota vaihtoehtoista asuntotuotantoa lapsiperheiden lisäksi myös nuorille ja ikääntyville. Tiivis Hirvaskangas mahdollistaa maaseutumaista toimintamallia edullisemman asumispaikkavaihtoehtojen tarjonnan.

4.4.2006

YRITYSTOIMINNAN MALLIT

"Tuotantotoiminnan keskittymä"

Hirvaskankaasta muodostuu pääasiassa erilaista tuotannollista toimintaa harjoittavista pk-yrityksistä koostuva keskittymä. Raskasta teollisuutta tai muuta asumista erityisesti häiritsevää toimintaa alueelle ei tule. Alueen yrityskanta koostuu esimerkiksi puu-, metalli-, muovi- ja elintarvikealan toimijoista. Lentokentän läheisyys yhdessä isojen edullisten tonttien kanssa tarjoavat houkuttelevan sijoittumispaikan myös vientiin suuntautuville isoillekin yrityksille sekä Jyväskylän hi-tech -yritysten alihankkijayrityksille.

Alueen kaupallinen myymälätarjonta koostuu nykyisistä ja jo tiedossa olevista uusista myymäläyksiköistä. Muita kaupallisia palveluja alueelle ei tule lukuun ottamatta muutamien tuotantoyritysten yhteydessä toimivia myyntinäyttelyitä/tehtaanmyymälöitä (esimerkiksi puutuotteiden valmistusta ja myyntiä). Tuotantotilojen ohella Hirvaskankaalle sijoittuu toimistotiloja mm. yrityspalveluja tarjoavien yritysten (kuten esimerkiksi kopio- ja lähettipalvelujen) käyttöön.

"Matkailu- ja liikennepalvelujen keskittymä"

Hirvaskankaasta kehittyy lähinnä matkailua ja liikennepalveluja harjoittavien yritysten keskittymä, jonka päätavoitteena on pysäyttää ohikulkeva liikenne ostoksille ja virkistäytymään alueelle. Alueen yrityskantaan kuuluvat selkeänä toiminnallisena osana myös korkeatasoiset ja monipuoliset huolto/liikenneasemat, joissa on mm. tee-se-itse-miehille (myös raskaan liikenteen kuljettajille) tarkoitettu huoltohalli ja rekkapesula.

Kaupallista palvelutarjontaa täydentävät erilaiset pienet erikoisliikkeet kuten puutaideteosten myymälät tms. ja alueen omia tuotteita tarjoavat putiikit, palveleva matkailijoiden opastuspiste, lasten leikki- ja seikkailupuisto, ajoneuvojen huoltopalvelu jne. Alueelle rakennetaan ohjelmapalveluyrittäjille tila, johon tulee sauna ja pukeutumistilat sekä pienimuotoista majoituspalvelua. Ohjelmapalveluyrittäjien palvelutarjonta perustuu suurelta osin ympäröivän luonnon tarjoamiin mahdollisuuksiin mm. kalastukseen. Moottorikelkkailu, mönkijät ja muu motorisoitu liikkuminen voivat hyvin kuulua ohjelmapalveluyrittäjien tarjontaan.

Ohjelmapalveluyrittäjien tiloja voisivat käyttää myös muut alueen yrittäjät omiin asiakastilaisuuksiinsa. Niiden yhteyteen voidaan tarvittaessa rakentaa raskaan liikenteen kuljettajien tauko- ja lepotilat. Satunnainen matkailija voi halutessaan yöpyä siellä, jolloin ravitsemus- ja muut palvelut saadaan läheiseltä liikenneasemalta. Toimintamallin ideana on tarjota ohikulkevalle liikenteelle monipuolinen pysähtymispaikka, jossa kuitenkin on myös mahdollisuus muuttaman päivän lomailuun eri aktiviteettien parissa.

"Kaupallinen keskittymä"

Hirvaskankaasta rakentuu Retail Park -tyyppinen erikoiskaupan keskittymä. Tilaa vaativan kaupan (auto-, huonekalu-, kodintekniikka- sekä rauta- ja rakennustarvikekauppa) lisäksi alueelle sijoittuu pienempiä erikoismyymälöitä sekä mm. Alko, apteekki ja esimerkiksi urheiluvaatetuksen merkkituotemyymälä

4.4.2006

(factory outlet -myymälä). Palvelutarjontaa täydentävät muutaman alueella tuotantotoimintaa harjoittavan yrityksen (kuten esimerkiksi talotehtaan) myyntinäyttely, bioenergian esittelypiste, kahvilat ja ravintolat sekä valvottu korkea-tasoinen "lapsiparkki".

Alueen liikeidea ei perustu vain ohikulkevan liikennevirran pysäyttämiseen, vaan myös paikalliseen ostovoimaan. Päivittäistavarakaupan osalta nykyistä ja jo tiedossa olevaa myymälätarjontaa täydennetään päivittäistavarakaupan erikoisliikkeillä (esimerkiksi juusto/viinimyymälä) sekä mahdollisesti myös yhdellä pienellä valintamyymälällä. Asemakaavan rakentamisrajoituksen vuoksi alueelle ei tule hypermarkettia.